

Rozwój problemu emerytalnego w Polsce

(Ciąg dalszy)

Władza może przenieść na emeryturę funkcjonariusza:

- a) jeżeli z powodu choroby nie pełnił służby dłużej niż rok,
- b) stał się trwale niezdolny do służby,
- c) przekroczył 60 lat wieku.

Pod stałym wymiarem emerytury należy rozumieć płacę zasadniczą z dodatkami za wysługę lat, za studia wyższe i za kierownictwo.

Wysokość uposażenia miała wynosić: po 10 latach służby 40%, następnie za każdy dalszy rok po 2,4% z tym, że najwyższa norma nie może przekraczać 100% uposażenia służby czynnej wraz dodatkami.

Art. 42 powyższej ustawy postanowił, iż do wysługi emerytalnej zaliczyć należy pełną ilość lat w b. państwie zaborczym.

Emerytowani funkcjonariusze b. państw zaborczych pozostający na emeryturze już w chwili powstania Państwa Polskiego — otrzymują tytułem uposażenia emerytalnego 75% należnych im emerytur. — Warunkiem przyznania emerytury emerytom za lata w służbie zaborczej jest zrzeczenie się praw emerytalnych do funduszków emerytalnych byłych państw zaborczych.

Emeryci pobierają dodatki drożyzniane przyznane urzędnikom czynnym.

12. Ustawą z dnia 28. lipca 1922 r. Dz. U. 65, poz. 583 znowelizowano przepisy emerytalne z dnia 28. lipca 1921 w tym kierunku, że ograniczono wysokość emerytury przy zarobkach ubocznych z tytułu zatrudnienia w służbie państwowej, poza tym przyznano prawo do kosztów przesiedlenia oraz postanowiono, że emeryci b. galicyjskiego Wydziału Krajowego winni być traktowani na równi z emerytami Państwa Polskiego.

13. Ustawa z dnia 5 sierpnia 1922 r. Dz. U. 68, poz. 616 unormowała zaopatrzenia emerytalne wojskowych i ich rodzin.

14. Ustawa z dnia 11 grudnia 1923 Dz. U. 6/24 wydana po wprowadzeniu w życie nowej ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. 116, poz. 924) potwierdziła wszystkie zasady ustawy emerytalnej z dnia 28 lipca 1921, pogłębiła je i uzupełniła oraz dostosowała wysokość wymiaru emerytury do norm uposażenia w służbie czynnej, a zarazem zjednoczyła wszystkie kategorie emerytów a więc cywilnych, wojskowych kolejowych itd. obejmując je jednolitymi przepisami.

Ustawa ta była na prawdę racjonalna, jakkolwiek bardzo skromna, zwłaszcza dla przejętych przez Państwo Polskie emerytów państw zaborczych.

Pod stałym wymiarem emerytury należy rozumieć płacę zasadniczą z dodatkiem za wysługę lat, za studia wyższe i za kierownictwo.

Wysokość uposażenia miała wynosić: po dziesięciu latach służby 40%, następnie za każdy dalszy rok po 2,4% z tym, że najwyższa norma nie

może przekraczać 100% uposażenia służby czynnej wraz z dodatkami.

Art. 42 powyższej ustawy postanawia, iż do wysługi emerytalnej zaliczyć należy pełną ilość lat służby w b. państwie zaborczym.

Emerytowani funkcjonariusze b. państw zaborczych, pozostający na emeryturze już w chwili powstania Państwa Polskiego — otrzymują tytułem uposażenia emerytalnego 75% należnych im emerytur. Warunkiem przyznania emerytury emerytom zaborczym i za lata w służbie zaborczej jest zrzeczenie się praw emerytalnych do byłych państw zaborczych.

Emeryci pobierają dodatki drożyzniane przyznane urzędnikom czynnym.

12. Ustawą z dnia 28 lipca 1922 Dz. U. 65, poz. 583 znowelizowano przepisy emerytalne z dnia 28 lipca 1921 w tym kierunku, że ograniczono wysokość emerytury przy zarobkach ubocznych z tytułu zatrudnienia w służbie państwowej, i przyznano prawo do kosztów przesiedlenia.

13. Ustawa z dnia 5 sierpnia 1922 Dz. U. 68 poz. 16 unormowała zaopatrzenia emerytalne wojskowych i ich rodzin.

14. Ustawa z dnia 11 grudnia 1923 r. Dz. U. 6/24 wydana po wprowadzeniu w życie nowej ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 Dz. U. 116 poz. 924, potwierdziła wszystkie zasady ustawy emerytalnej z dnia 28 lipca 1921, pogłębiła je i uzupełniła oraz dostosowała wysokość wymiaru emerytury do norm uposażenia w służbie czynnej a zarazem zjednoczyła wszystkie kategorie emerytów, a więc cywilnych, wojskowych, kolejowych itd., obejmując je jednolitymi przepisami.

15. Rozporządzeniem ogłoszonym w Dz. U. Nr. 55, poz. 393 z r. 1925 nastąpiło zaszeregowanie do grup i szczebli uposażeń tych emerytów, którzy przeniesieni zostali na emerytury przed 1 października 1923.

Bez osobliwych starań i zabiegów Rząd z własnej inicjatywy przychodził emerytom z pomocą, troszczył się o nich, wydawał rozporządzenia i ustawy chroniące nabyte prawa, przyznawał dodatki rodzinne, za opłaty szkolne w zakładach prywatnych itp. ułatwienia w celu umożliwienia egzystencji rodzinom pozostającym pod opieką Państwa.

Stan emerytów, wdów i sierót jak wynika z ówczesnego przedłożenia budżetowego, wynosił w roku 1923—45 195 osób. Tytułem wydatków na emerytury preliniowano na ten rok sumę 18.651.660 zł, tj. 1,8% budżetu państwowego.

Po zamachu majowym zmieniła się sytuacja emerytów i pogarszała się stale. Na skutek czystki w urzędach zwiększał się z roku na rok stan emerytów. Działalność osławionych biur personalnych przysparzała rokrocznie dziesiątki tysięcy emerytów budżetowi emerytalnemu. Doszło do tego, że na rok budżetowy 1939/40 musiano wstawić do preliniarza emerytalnego 185.250.000